

2016-12-02

TJÄNSTESKRIVELSE
AFN 2016/120

Arbets- och företagsnämnden

Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Utkast till lagrådsremiss

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden föreslår att kommunstyrelsen antar föreslaget yttrande över utkastet till lagrådsremiss Uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå, enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 2 december 2016.

Sammanfattning

Regeringen föreslår ett antal förändringar som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna beviljas längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Bland annat föreslås ungdomar som får ett tillfälligt uppehållstillstånd enligt den tillfälliga lagen eller de vars avvisnings- eller utvisningsbeslut inte kan verkställas på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna beviljas ett längre uppehållstillstånd på grund av studier. Det ska också vara möjligt att beviljas permanent uppehållstillstånd om man inom sex månader efter avslutade gymnasiestudier kan försörja sig.

I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Förslaget får ekonomiska konsekvenser för kommunen i form av ökade kostnader för boendeplatser, bostäder försörjningsstöd och gymnasieskola.

Ärendet

Regeringen aviserade i propositionen om den tillfälliga lagen förslag som innebär att unga nyanlända som studerar på gymnasial nivå ska kunna få längre uppehållstillstånd än vad de annars hade fått. Syftet är enligt regeringen att uppmuntra ungdomar att studera på gymnasial nivå.

Den tillfälliga lagen innehåller bland annat bestämmelser om att permanent uppehållstillstånd ska kunna beviljas en utlänning som vid förlängning av ett tidsbegränsat uppehållstillstånd kan försörja sig genom anställning eller näringsverksamhet. För den som är under 25 år gäller detta endast om personen har fullföljt en gymnasieutbildning eller motsvarande.

Regeringen menar att det ur integrationssynpunkt är av stort värde att unga nyanlända genomgår utbildning på gymnasial nivå. Såväl för den enskildes möjlighet att få ett arbete som för den svenska arbetsmarknaden, där behovet av gymnasieutbildad arbetskraft är stor, till exempel inom äldreomsorgen och byggbranschen är det positivt om ungdomar fullföljer sin utbildning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2017.

Förslaget i promemorian

I utkastet till lagrådsremiss lämnas följande förslag:

- den som påbörjat utbildning på gymnasial nivå och som ska beviljas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt lagen om tillfälliga begränsningar av möjligheten att beviljas uppehållstillstånd i Sverige (den tillfälliga lagen) eller på grund av verkställighetshinder för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet enligt utlänningslagen ska kunna beviljas ett uppehållstillstånd med en längre giltighetstid
- när grunden för tillståndet har upphört ska utlänningen kunna beviljas ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå för att ha möjlighet att fortsätta sina studier. Ett sådant tillstånd ska beviljas om utlänningen är under 25 år, studerar på ett nationellt program i gymnasieskolan eller i gymnasiesärskolan eller på heltid på en annan motsvarande utbildning.
- den som har fått, eller annars skulle få, ett beslut om av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet ska kunna få ett uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå
- det ska vara möjligt för den som har fått ett längre eller ett beviljat uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå att beviljas ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning även under en tid efter det att den tillfälliga lagen har upphört att gälla.

I utkastet föreslås också vissa övriga ändringar i den tillfälliga lagen. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2017.

Utbildningsenhetens synpunkter på utkastet till lagrådsremiss

Utbildningsenheten har lämnat följande synpunkter: Utbildningsenheten ställer sig bakom förslaget att ungdomar ska ges uppehållstillstånd för att kunna slutföra sina studier på

gymnasial nivå. Det är önskvärt ur såväl ett humanitärt perspektiv som ur ett integrationsperspektiv. Nacka kommun har idag drygt 100 gymnasieelever med tillfälligt personnummer och hur många av dessa som berörs av lagförslaget är oklart och någon kostnadsberäkning är därmed omöjlig att göra. De flesta av eleverna går idag på introduktionsprogrammets språkintröduktion. När dessa elever söker in på ett nationellt program konkurrerar de på lika villkor med övriga elever i Stockholms län om gymnasieplatser.

Det föreslagna yttrandet

Kommunen föreslås tillstyrka förslaget I arbets- och företagsnämndens föreslagna yttrande konstateras att det är positivt att regeringen tydliggör möjligheten för ensamkommande ungdomar som har av- eller utvisning med uppskjuten verkställighet för att det saknas ordnat mottagande i hemlandet, ska kunna läsa klart på gymnasiet. Det är också positivt att det finns en möjlighet att få permanent uppehållstillstånd efter avslutad gymnasieutbildning. Yttrandet föreslås samtidigt framhålla att konsekvenserna för kommunsektorn inte analyserats tillräckligt. Bland annat kommer förslagen att öka behovet av boendeplatser för ensamkommande och av bostäder för nyanlända och för försörjningsstöd för unga som är 18 år och äldre.

Utkastet är på remiss till den 9 januari 2016. Förslaget från arbets- och företagsnämnden bereds i kommunstyrelsens arbetsutskott den 12 december, varefter ett preliminärt yttrande ges in. Kommunen kan därefter komplettera med det slutliga yttrandet när kommunstyrelsen har beslutat om yttrandet den 16 januari 2017.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Upphållstillstånd för studier på gymnasial nivå

Malin Westerback
Arbetsmarknadsdirektör
Arbets- och företagsenheten

Jenny Rivas
Etableringsutvecklare
Arbets- och företagsenheten